Ἔτος 17ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903 — Ἀριθ. 759

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη παρελθόντων ἐτῶν εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρ εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ
Κ" ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲ ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶν δεκτά. - Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσ γραμματόσημον 50 λεπτῶ πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ γυναῖκες καὶ αἱ ἐκλογαί. — Ἀπὸ τὸ ταξεῖδι μου. Ὁ Βεζούβιος — Οἱ πρῶτοι βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος (ὑπὸ κ. Πηνελόπης Παπαηλιοπούλου — Ἡ ἀρχαιοτέρα βιβλιοπῶλις τῆς Γαλλίας. — (ὑπὸ δ. Εἰρήνης Νικολαΐδου). — Τὸ νέον Συμβόλαιον. — Γυνακεία κίνησις. Ἀλληλογραφία. — Συνταγήή. — Εἰδοποιήσεις. Ἐπιφυλλίς· Ἡ ὑπογραφὴ ποῦ δὲν διαβάζεται (κατὰ μετάφρασιν δοςΕἰρήνης Νικολαΐδου).

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΚΛΟΓΑΙ

Μόνον τοὺς νεκροὺς δὲν ἐπεσκέφθην, εἶπε χαρακτηριστικώτατα ἡ σύζυγος ἑνὸς ἀποτυχόντος δημάρχου, καὶ διὰ τοῦτο ἐχάσαμεν τὴν ἐκλογήν.

Ἡ ὁμολογία αὐτή, ἀρκετὰ χαριτωμένη διὰ τὸν ἐξετάζοντα τὰ πράγματα ἐπιπολαίως, δίδει ἀκριβῆ ἰδέαν τῶν ἐνεργειῶν, ἃς καταβάλλουν αἱ γυναῖκες, κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἐκλογάς, δημοτικὰς ἢ βουλευτικάς, ἀδιάφορον.

Ἐὰν οἱ ὑποψήφιοι ἀρχίζουν τὰς ἐπισκέψεις των ὀλίγας μόνον πρὸ τῶν ἐκλογῶν ἡμέρας, αἱ σύζυγοι καὶ αἱ ἀδελφαὶ καὶ μητέρες, προετοιμάζουν τὸ ἔδαφος τῶν σχέσεων καὶ καλλιεργοῦν τὰς φιλικὰς γνωριμίας πρὸ μηνῶν ὅλων.

Εἶνε γνωσταὶ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰ προάστεια καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας σύζυγοι καὶ ἀδελφαὶ ὑποψηφίων κάθε κατηγορίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ὀπισθοχωροῦν οὔτε πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰνοπωλείων ἀκόμη, νύκτα ἢ ἡμέραν, ἀδιάφορον, προκειμένου νὰ ἀπαιτήσουν μίαν ψῆφον, ἔστω καὶ τοῦ μᾶλλον οὐτιδανοῦ καὶ τοῦ μᾶλλον φαύλου τῶν ψηφοφόρων.

Τὸ ἄτοπον αὐτὸ δὲν γίνεται βεβαίως ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ὑποψηφίων πολιτευτῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων, ἀδιάφορον, ἀλλὰ τῇ εἰσηγήσει καὶ τῇ διαταγῇ τούτων. Αἱ γυναῖκες εἶνε τὸ δόλωμα, εἶνε ἐκεῖνες ποῦ θαμπώνουν τὰ νερὰ καὶ ὁ ψηφοφόρος σκοτίζεται, ζαλίζεται, παρασύρεται, μᾶς ἔλεγε τελευταίως ἀφελέστατα κάποιος παλαιὸς πολιτευόμενος.

«Αἱ γυναῖκες καὶ αἱ ἀμαθέσταται ἀκόμη εἶνε δυνατότεραι ἀπὸ τοὺς ἄνδρας εἰς ὑποσχέσεις καὶ ἐπιχειρήματα καὶ εἰς ρητορικὴν Ἀφήνω, ὅταν εἶνε ὡραῖαι» προσέθηκεν ὁ γέρων κομψευόμενος, ἐνθυμούμενος ἴσως ἐπιτυχίας, ἃς ὤφειλεν εἰς τὸ κάλλος καὶ τὴν νεότητα τῶν περὶ αὐτὸν γυναικῶν.

Ὅσον ἐλαφρὰ καὶ ἂν θελήσῃ τις νὰ κρίνῃ τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπεμβάσεων τῶν γυναικῶν ὑπολογισμοὺς τῶν ὑποψηφίων, δύο ὅμως ὁριστικὰ συμπεράσματα ἐξάγει ἐξ αὐτῶν : Πρῶτον ὅτι θεωροῦν τὰς γυναῖκας παράγοντας ἰσχυροὺς καὶ νόμιμονας διὰ τὴν πολιτικὴν ἐπιτυχίαν των, καὶ δεύτερον ὅτι ἐκμεταλλεύονται, εἴτε τὸ κάλλος, εἴτε τὴν ἁβρότητα καὶ τὴν νεότητα καὶ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν καλωσύνην των πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς πολιτικῆς των φιλοδοξίας.

Καὶ ὅμως ὅλοι αὐτοὶ οἱ κύριοι, εὐθὺς ὡς ἐξασφαλίσουν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ἐκλογήν, εὐθὺς ὡς αἱ κάλπαι κλείσουν τὰ χαίνοντα μαῦρα στόματά των καὶ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν σφαιριδίων τοῖς δώσῃ τὴν ἀναμενομένην νίκην, λησμονοῦν τί ὀφείλουν εἰς τὴν γυναικείαν νοημοσύνην καὶ εἰς τὴν γυναικείαν δύναμιν καὶ μὲ τὴν πρώτην παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν τονίζουν τὰς πλέον θρηνώδεις ἱερεμιάδας των κατὰ τῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι νομίζουν ὅτι ὁ κύκλος τῆς δικαιοδοσίας των ἠμπορεῖ κάποτε νὰ ἐκτείνεται καὶ πέραν τοῦ τετραγώνου τῶν φουρνέλων.

Τότε ἀρχίζει ἡ σειρά, ἡ χωρὶς τέλος τῶν πατρίων καὶ τῶν τιμημένων παραδόσεων, τότε ἀρχίζει νὰ ἐκσπᾷ ἡ ἀκράτητος ὀργή των κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου, τότε τὰ ἀναθέματα κατὰ τῶν νεωτερισμῶν, οἱ ὁποῖοι ὑποσκάπτουν ὑπούλως τὴν ἠθικὴν καὶ διαφθείρουν τὰ ἁγνὰ οἰκογενειακά μας ἤθη.

Εἰς τὴν ὀργὴν καὶ τὰ ἀναθέματα, ἰδοὺ τί ἔχει νὰ ἀπαντήσῃ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος. Πρῶτον ὅτι δὲν θέλει τὰς γυναῖκας τυφλὰ ὄργανα καὶ κομματάρχας, ἀδιαφορούσας διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου των καὶ ἐργαζομένας διὰ τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰ μικροσυμφέροντα τῶν ἰδικῶν των. Ὅτι ἀποκρούει τὴν γυναικείαν δύναμιν, ὅταν αὐτὴ ἔχῃ μοναδικὸν ἐλατήριον τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀβρότητα καὶ τὴν ρητορικὴν φλυαρίαν καὶ ὅλα τὰ μυρία τεχνάσματα, δι' ὧν αἱ Εὖαι τῶν ἀρχαίων καιρῶν ἐσαγήνευαν τοὺς Ἀδὰμ τῆς ἐποχῆς των. Ὅτι θεωρεῖ ἀνάξιον τῆς γυναικείας ἀξιοπρεπείας καὶ τιμῆς τὴν προσλιπάρησιν τῆς εὐνοίας ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν κανὲν ἄλλο προτὸν εἰς τὸ ἐνεργητικόν των παρὰ μίαν ψῆφον, τὴν ὁποίαν πωλοῦν εἴτε ἀντὶ ἑνὸς ὡραίου μειδιάματος, εἴτε ἀντὶ ἑνὸς στίλβοντος νομίσματος.

Αὐτὰ ἀποστέργει καὶ ἀποκρούει ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ πρόοδος. Ζητεῖ δὲ καὶ ἐπιτάσσει εἰς τὰς γυναῖκας τόσην εἰλικρίνειαν καὶ τόσον ἠθικὸν σθένος, ὥστε νὰ μετχειρίζωνται ὅλην τὴν ἐπὶ τῶν οἰκείων των ἐπιρροήν των, ὅπως τοὺς ἀποτρέπουν ἀπὸ τὰς μηχανορραφίας καὶ τὰ ψευδῆ τεχνάσματα καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἐπιτυχίας των παρανόμους ἐνεργείας. Ζητεῖ καὶ ἐπιτάσσει τόσον ἡρωϊσμὸν καὶ τόσην αὐταπάρνησιν, ὥστε νὰ ἀποκρούουν καὶ ἐμποδίζουν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν εἰς τὴν πολιτικὴν ἐπέμβασιν τῶν ἰδικῶν των, ἐὰν δὲν τοὺς θεωροῦν ἱκανοὺς νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας πᾶς ἄρχων τῆς πολιτείας ἢ τοῦ δήμου ἀναλαμβάνει. Ζητεῖ καὶ ἐπιτάσσει ὅπως αἱ γυναῖκες ἀναπτύσσωνται καὶ μελετοῦν τὰ τῆς πολιτείας καὶ τοῦ τόπου των συμφέροντα τόσον, ὥστε νὰ μοιράζουν τὸν καιρόν των μεταξὺ τῶν ἐσωτερικῶν φροντίδων τοῦ οἴκου καὶ τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ συνδεομένων στενώτατα πολιτικῶν καὶ δημοτικῶν ὑποθέσεων καὶ νὰ μετχειρίζωνται ὅλην τὴν νοημοσύνην καὶ ὅλην τὴν ἀνεκμετάλλευτον δύναμίν των εἰς ἴσην ὑπεράσπισιν καὶ βελτίωσιν καὶ αὐτῶν καὶ ἐκείνων.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Ο ΒΕΖΟΥΒΙΟΣ

Ἤρεμα, ἁπαλά, μὲ μίαν ἡδυπαθῆ τρυφηλότητα εἰς τὰς γραμμάς, μὲ μίαν ἀγαλματώδη πλαστικότητα εἰς τὴν ὑπερήφανον ἀκινησίαν του, ἐξαπλοῦται ὑπὸ τοὺς μενεξεδένιους καὶ ἀεροπλεγμένους πέπλους του ὁ Βεζούβιος

Τὸ πρωΐ, μόλις ὁ ἥλιος προβάλλει ἀπὸ τὸ πλατὺ τραχὸ καὶ ἀγριωπὸν βουνὸν τοῦ Καστελαμάρε καὶ τὰ γαλανὰ νερὰ τοῦ κόλπου ἀρχίσουν νὰ ἐξυπνοῦν εἰς τὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν κίνητιν, τὰ πρῶτα φωτεινὰ τόξα, αἱ πρῶται ἡδονικαὶ φρικιάσεις, τὰ πρῶτα δροσερὰ φιλήματα, εἶναι διὰ τὸν ἄρχοντα καὶ κύριον τῶν ἐδῶ ἐκτάσεων, τὸν ὡραῖον Βεζούβιον.

Τὸ βράδυ πάλιν, ὅταν ὁ ἥλιος, σφαῖρα πυρίνη, χρωματισμένη μὲ τὰ ὡρκιότερα χρώματα τῶν ρουμπινιῶν καὶ τῶν ἀμεθύστων, αἰωρεῖται πρὸς τὸ βάθος τοῦ κόλπου, ἀκτινοβολῶν καὶ πυρπολῶν τὰ πέριξ, ὅταν ἀμφιρρέπων μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης ἁπλόνει ἐπάνω καὶ κάτω καὶ παντοῦ γύρω πορφύρας καὶ βύσσους θεῶν, πάλιν τὸ τελευταῖόν του χαῖρε ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἠρέμα καὶ ἁπαλὰ ἐξηπλωμένον ὑπὸ τοὺς μενεξεδένιους καὶ ἀεροπλεγμένους πέπλους του Βεζούβιον.

Εἶναι ὁ ἥρως τῆς παραδόσεως, ὁ συνοψίζων εἰς τὰ πυρογενῆ σπλάγχνα του ὅλον τὸ πάθος καὶ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ ἔρωτος, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν ζωὴν καὶ ὅλον τὸ κάλλος καὶ ὅλην τὴν ἀθανασίαν, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπὸ αὐτόν.

Ὁ Ἑλληνικὸς μύθος θέλει τὴν Ἀφροδίτην δροσοσταλάκτον γέννημα καὶ θρέμμα τῶν στοιχειωμένων θαλασσῶν.

Ἡ Ἰταλικὴ παράδοσις θέλει τὸν Βεζούβιον ἀπολιθωμένον ἐρωτευμένον ἔφηβον, τὰ σπλάγχνα τοῦ ὁποίου μετεβλήθησαν εἰς φλεγομένην τόσους τώρα αἰῶνας ἄβυσσον, ἡ ὁποία οὔτε σβύνει, οὔτε θὰ σβύσῃ ποτέ.

Δύο λαοὶ συγγενεῖς, μὲ ψυχὴν ἐξ ἴσου ποιητικήν, καὶ ἐξ ἴσου εἰδωλολάτριδα, μὲ πατρίδα ἐξ ἴσου ὡραίαν χωρίζονται ἀμέσως ἀπὸ τὰς πρώτας ἀντιλήψεις των τῆς ζωῆς, ἀπὸ τοὺς πρώτους ὁρισμούς των τῆς αἰσθηματικῆς ὑπάρξεως.

Ὁ ἔρως διὰ τὸν Ἕλληνα ἔχει μόνον πύρινα βέλη. Διὰ τὸν Ἰταλὸν ἔχει πύρινα σπλάγχνα. Τοῦ πρώτου αἱ πληγαὶ ἐπουλοῦνται, διότι ἠμποροῦν τὰ εἶναι καὶ ἐπιπόλαιαι. Τοῦ δευτέρου δὲν θεραπεύονταί ποτε. Πιστὸς εἰς τὸ πάθος του φλέγεται, καίεται, πυρπολεῖται καὶ μένει ὡραῖος καὶ ἀγαλματώδης καὶ ἀμετάβλητος, θαῦμα καὶ αἴνιγμα ἐν ταυτῷ, κάτι ἀπείρως μέγα καὶ μυστηριῶδες, ἀλλὰ καὶ ἀπείρως γοητευτικόν. Καὶ ὅπως πρὸ τοῦ μύθου σταματᾷ τοῦ φιλοσόφου ἡ προσοχή, καὶ ἀναζητεῖ μὲ μίαν ἰδιαιτέραν ἀπόλαυσιν τὰς ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι κρύπτονται εἰς τὴν παράδοσιν αὐτήν, ἀπαράλλακτα πρὸ τοῦ φλεγομένου βουνοῦ μένει ἔκθαμβος καὶ ἐκστατικὸς καὶ ὁ πεζότερος ἀπὸ τοὺς θεατάς.

* * *

Ἕνα μεγάλο, κολοσσαῖον πυροτέχνημα. Ἕνας χείμαρρος πύρινος, ὁ ὁποῖος μὲ τὰς τελευταίας ἐκρήξεις μετεβλήθη εἰς καταρράκτην. Ἕνας καταρράκτης, ὁ ὁποῖος ἐκτοξεύει μὲ δύναμιν ἀκατάβλητον τοὺς πικνούς του μύδρους πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ τοὺς ἀφίνει ἔπειτα νὰ κυλίωνται μαλακὰ καὶ ἥσυχα εἰς τὰς ὑπὸ τὴν κωνοειδῆ κορυφήν του ράχας τοῦ βουνοῦ.

Δὲν ἠξεύρω διατὶ μοῦ ἐνθυμίζει τὸν Νιαγάραν. Ἐκεῖ τὸ ὑγρὸν στοιχεῖον ἤρχετο μυκώμενον ἀγρίως καὶ ὑπὸ τὸν ἥλιον, εἰς τὴν ἀπότομον πτῶσίν του, μετεβάλλετο εἰς ἀτμὸν ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὠργιοῦσαν ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἴριδος. Ἐδῶ οὔτε στόνοι, οὔτε βρονταί, οὔτε μηκυθμοὶ τοῦ φλεγομένου βουνοῦ. Οὔτε κἂν ἀκούεται ἡ ἀπαραίτητος ἐκπυρσοκρότησις τῶν συνειθισμένων πυροτεχνημάτων. Ἕν ἀνατίναγμα φωτεινόν, γλῶσσαι πύριναι, ρευσταί, μεσουρανοῦσαι, καὶ ἔπειτα ἕν κατρακύλισμα μαλακόν, ἥσυχον, τὸ ὁποῖον κυματίζει πρὸς τὰ κάτω, μέχρι τοῦ νέου κρατῆρος, ὁ ὁποῖος δὲν σβύνει, ἀλλὰ ὁμοιάζει μὲ λίμνην φωτεινήν.

Καὶ βεβαίως ὁμοιάζει μὲ τὸν Νιαγάραν. Ἔχει τὴν ὡραίαν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν ἐπιβλητικὴν δύναμιν ἐκείνου. Ἔχει ἀκόμη καὶ τὴν γοητείαν τοῦ μυστηρίου. Ἡ γέννησίς του εἰς τὰ ἄδυτα, εἰς τὰ ἀπόρρητα τῆς γῆς, θὰ μένῃ πάντοτε τὸ ἄγνωστον, εἰς τὸ ὁποῖον κανενὸς θεοῦ καὶ κανενὸς θνητοῦ τὸ βλέμμα δὲν εἰμπορεῖ νὰ εἰσδύσῃ.

Τὸ πῦρ του τὸ ἄσβεστον, τὸ φῶς του τὸ ἀκοίμητον, εἶναι ὁ αἰώνιος φρουρός, ὑπὸ τὴν ἀστραπὴν τοῦ ὁποίου ἡ γῆ, κατὰ τὴν διαδοχὴν τῶν σκοτεινῶν της νυκτῶν, φαίνεται ζητοῦσα τὸν οὐρανόν. Εἶναι ὁ βωμὸς ὁ ἀπροσπέλαστος μιᾶς θρησκείας πολὺ παλαιᾶς καὶ πολὺ λησμονημένης, βωμὸς ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἔλειψαν οὔτε αἱ θυσίαι τοῦ αἵματος, οὔτε ἑκατόμβαι ὅλαι ἀπὸ ἀνθρώπινα ὀστᾶ.

Τὰ θυσιαστήρια ἐξαπλοῦνται κάτω ἐκεῖ εἰς τὰς ὁμαλὰς πλευράς του, μὲ ἕνα τόνον μεγαλείου καὶ πένθους, καὶ μὲ τὴν σκιὰν τοῦ θανάτου ἁπλουμένην ἀκόμη ἐπὶ τῶν ἐρήμων βωμῶν, ἐπὶ τῶν σβεσθεισῶν ἑστιῶν. Ἡ Πομπηΐα ἐδῶ, ἡ Ἡράκλεια ἐκεῖ, ἡ πόλις τῶν Πορτίκων πρὸς κάτω.

Βωμοὶ ἐδῶ ὡς καὶ ἐκεῖ πρὸς τὴν ὡραίαν θρησκείαν. Συστοιχίαι κιόνων κάθε ρυθμοῦ, ἁρμονικὰ συμπλέγματα θεῶν καὶ θνητῶν, εἰς τὰ μαρμάρινα στήθη τῶν ὁποίων ἡ Τέχνη χαρίζει ἀκόμη ὀλίγην ζωὴν καὶ ὀλίγην ἀθανασίαν. Καὶ παρὰ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς βωμοὺς αἱ φωλεαὶ τοῦ ἔρωτος, τὰ τεμένη τὰ ἀπρόσιτα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, μιᾶς ζωῆς πολυθορύβου καὶ ἐγωϊστικῆς ἐν ταὐτῷ καθ' ἣν ἡ ἰδέα τοῦ ἀτόμου ἐκλείστο ἐγωϊστικὴ εἰς στενώτατα ὅρια καὶ ἡ ἰδέα τῆς πατρίδος ἠυρύνετο πέραν, μακράν, εἰς τὰ ἀπώτατα τῆς γῆς σημεῖα.

Τίποτε κοινόν, τίποτε ὁμοιάζον μὲ τὸ σημερινὸν καθεστώς. Ὁ οἶκος, φρούριον μικροσκοπικόν, ξένον πρὸς τὴν ἔξω ζωὴν καὶ κίνησιν, κάτι μονότονον καὶ ἀπροσπέλαστον, μὲ τέσσαρας ἐξωτερικὰς πλευρὰς ἀτόνους καὶ ἀρρύθμους, χωρὶς κανὲν σχέδιον, καμμίαν ἀρχιτεκτονικήν. Ἐσωτερικῶς ὁ ἴδιος οἶκος εἰς μικρὸς παράδεισος, μὲ τὰς ρυθμικῶς παρατασσομένας κιονοστοιχίας του, μὲ τὰ ἀγάλματα τῶν ὡραίων θεῶν του, μὲ τὰς τοιχογραφίας τῶν ἱστορικῶν του παραδόσεων, μὲ τοὺς κήπους τοὺς θαλεροὺς καὶ τὰ ἄφθονα νερά του, μὲ τὰ ψηφιδωτὰ καὶ τὰ ἀνάγλυφα, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ βλέμμα ἀνεπαύετο, ἐνῷ ἡ ψυχὴ παρεδίδετο εἰς ὄνειρα φιλοδοξίας. Ὅσοι οἶκοι τόσοι μικροὶ βωμοὶ ἑστιῶν, τόσαι μικροσκοπικαὶ πολίχναι, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ζωὴ ἐμοιράζετο ἀμέριμνος, φαιδρά, ὅλη ὄνειρα καὶ ὅλη ἀπολαύσεις.

Ἀλλ' ὑπεράνω τῆς ζωῆς αὐτῆς καὶ ὑπεράνω τῶν βωμῶν τῆς χαρᾶς καὶ τῶν ὀργίων ἠγρύπνει ἀκοίμητος ὁ ἀπροσπέλαστος θεός, τοῦ ὁποίου τὰ σπλάγχνα φλέγονται ἀπὸ μίαν ἄσβεστον καὶ μεγάλην ἀγάπην. Ὑπὸ τὸ φῶς του τὸ αἰώνιον ἐτρεμόσβυναν καὶ ἐλιποψύχουν κάθε νύκτα τόσαι λαμπάδες ἀσεβῶν ὑμεναίων, τόσαι λιτανεῖαι ὀργίων σαρκικῶν.

Ἡ ἱεροσυλία αὐτὴ τῆς ὡραίας θρησκείας τὸν ἐξοργίζει. Καὶ μίαν νύκτα ἀποφασίζει μίαν μεγάλην θυσίαν ζωῆς καὶ αἵματος. Οἱ πύρινοι μύδροι του ἐπολλαπλασιάσθησαν, αἱ φλόγες τῶν καιομένων σπλάγχνων του μετεβλήθησαν εἰς πύρινον ὠκεανόν, ὑπὸ τὸν ὁποῖον κατεποντίσθησαν, ἐβυθίσθησαν, ἐχάθησαν ὅλαι αἱ μικροσκοπικαὶ λαμπάδες τῆς ζωῆς, αἱ ὁποῖαι ἐπάνω εἰς τὴν ἱεράν του γῆν ἐφώτιζαν τοὺς ἀσεβεῖς ὑμεναίους καὶ τὰς λιτανείας τῶν σαρκικῶν ὀργίων.

Τὸ πῦρ ἐξαγνίζει, καθαρίζει, ἀπολυμαίνει κάθε ρύπον τῆς ζωῆς. Ὁ μέγας θεὸς εἰς μίαν νύκτα ἀπελύμανε τὸ ἱερόν του ἔδαφος, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἐμυρμηκία ἡ ζωή, βασιλεύει ἔκτοτε ἡ νεκρικὴ σιγὴ τοῦ θανάτου.

Ἡ Πομπηΐα, ἡ Ἡράκλεια, ἡ πόλις τῶν Πορτίκων ἐπλήρωσαν τὸν φόρον των εἰς τὸν Βεζούβιον καὶ ἔμειναν μικρὰ σβεσθέντα θυσιαστήρια μιᾶς μεγαλοπρεποῦς καὶ ὡρκίας θυσίας. Ἀρά γε αἱ νέαι πόλεις, αἱ ἐξκπλώνουσαι σήμερον εἰς τὸ πλαστικὸν σῶμα τοῦ ὡραίου γίγαντος τὰς ἐπαύλεις των τὰς θελκτικὰς καὶ τὰ; πεζότητας τῆς νέας ζωῆς, δὲν θὰ ὑποστοῦν ἀργὰ ἢ γρήγορα τὴν ἰδίαν τύχην; Ἀρά γε καὶ αὐτὸ τὸ πρασινόλευκον Καστελαμάρε δὲν θὰ ταφῇ καὶ πάλιν ὅπως ἡ ἀρχαία Στάμπια καμμίαν ἀπὸ τὰς σεληνοφωτίστους αὐτὰς νύκτας, ὑπὸ τὴν πυρίνην βροχήν, τὴν ὁποίαν ὁ Βεζούβιος ἤρχισεν ἀπό τινος νὰ σκορπίζῃ γύρω του, ὡς ὡραῖον πυροτέχνημα, ὡς ὀπτασίαν ἄλλων κόσμων ὀνειρώδη καὶ φανταστικήν;

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Καὶ οὕτω, ὡς προεῖπον, οἱ νέοι καὶ ὁ λαὸς εἶνε συγγνωστέοι διὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ **62**, ἀλλ' οἱ γέροντες, οἱ πεπειραμένοι, οἱ γεννηθέντες ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου τοῦ **21**, οἱ ἀντιληφθέντες παιδία ἔτι τῆς καταστροφῆς τῆς χώρας, τῆς πείνης, τῆς δίψης, τοῦ διωγμοῦ τῶν πατέρων των, τῶν μητέρων των, οἱ ὀσφρανθέντες τὴν πυρίτιδα τῶν ἐχθρικῶν ὅπλων, δὲν δύνανται νὰ εἶνε συγγνωστέοι, ἐπαναφέροντες τὴν ἀταξίαν, τὴν ἀσέβειαν, τὴν ἀποσύνθεσιν εἰς τὴν μόλις ὀρθοποδοῦσαν πατρίδα, εἰς τὴν μόλις ψελίζουσαν τὰς λέξεις· ἐλευθερία, νόμος, θρησκεία. Καί, ὅπως εἶπεν ὁ ἀοίδημος Θρασύβουλος Ζαΐμης, ἡ καλλιτέρα τῶν Ἐπαναστάσεων εἶνε πάντοτε δυστύχημα Ἐθνικὸν καὶ κηλὶς ἀνεξάλειπτος.

Ἓν παρήγορον σημεῖον ὑπῆρξε κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ **62**, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ τοῦ λαβυρίνθου τῆς ἀταξίας, τῶν ἐκνόμων πράξεων καὶ σκέψεων, ἀνεφάνησαν καὶ ἐπέπλευσαν οἱ μεγάλοι χαρακτῆρες, ὁ ἀληθὴς πατριωτισμός, ἡ ἀγνότης τῶν αἰσθημάτων, καὶ ἡ Ἐπανάστασις ὡς καταιγὶς ἐσάρωσε τὰς ρυπαρότητας καὶ ἀπέπλυνε τὸ ἔδαφος. Οὕτω ἐγνώρισε τὸ Ἔθνος ἕνα Ἐπαμεινώνδα Δελιγιώργην, ἁγνὸν καὶ ἄμωμον πατριώτην, προσωποποιοῦντα τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν εὐθύτητα· ἕνα Ζαφείριον Βάλβην, βράχον νομιμοφροσύνης, ἕνα Διομήδην Κυριακόν, ἀστέρα γνώσεων νομολογικῶν καὶ ὑπερόχων αἰσθημάτων, ἕνα Ἰωάννην Μεσσηνέζην, ἠθικώτατον πολιτικόν, ἄνδρα, προτάξαντα τὰ στήθη του εἰς τοὺς ἐμφυλίους σπαραγμοὺς, διὰ νὰ σώσῃ τὸν τόπον, καὶ πληγωθέντα θανασίμως· ἕνα Τιμολέοντα Φιλήμονα τοῦ ὁποίου ὁ δεινὸς κάλαμος ἐπολέμησε μὲν τὸν Ὄθωνα ἐξ ἀγνῆς πεποιθήσεως, ὅτι ὑπ' αὐτὸν ἔμενε στάσιμον τὸ ἔθνος, δὲν κατῆλθεν ὅμως οὐδέποτε εἰς μικρότητας καὶ ἀναξιοπρεπείας. Οὗτος διεχειρίσθη τὸν κάλαμον ἐν σεμνότητι καὶ σπουδαιολογίᾳ καὶ ὠφέλησε μεγάλως καὶ τὸ ἔθνος καὶ τὴν νέαν Βασιλείαν. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς του ἐργασίας ἀφῆκε τόσα ἔργα τιμῶντα τὰς γνώσεις του ἐξ ἑνός, καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειάν του ἐξ ἄλλου, ἧς ἔνδειξις εἶναι ὁ ἐν πενίᾳ θάνατός του.

Πολλοὺς ἄλλους ἀγνοὺς πατριώτας ἀνέδειξε τὸ 62, κεκρυμμένους ἐν ταῖς ἐπαρχίαις των, μετριόφρονας καὶ ἀξιοσεβάστους, οἵτινες φρονίμως ποιοῦντες, καὶ ἰδόντες, ὅτι τὰ γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται συνεμερίσθησαν ὡς τετελεσμένον γεγονὸς τὴν συντελεσθεῖσαν μεταβολήν, καὶ συνεκράτησαν οὕτω τὸν χείμαρρον τῆς ὀχλοκρατίας εἰς τὰς ἰδιαιτέρας πατρίδας των. Καὶ οὕτω περιωείσθη τὸ κακὸν ἐν τῇ πρωτευούσῃ, καὶ αἱ Ἀθῆναι μόναι ἐμεθύσθησαν καὶ ἔγιναν τὸ θέατρον πάσης ἀσχημοσύνης, αὐτοὶ αἱ Ἀθῆναι αἱ λάμψασαι πάντοτε καὶ μὲ ὅλας τὰς κατεδρομὰς τῆς τύχης καὶ μὲ τὴν τόσων αἰώνων δουλείαν, αὐταὶ αἱ Ἀθῆναι μὲ τοὺς Θεμιστοκλεῖς των, τοὺς μὴ ἀνυπομόνους, τοὺς μὴ φατριάζοντας τοὺς λέγοντας «πάτταξον μὲν ἄκουσον δέ», μὲ τοὺς Ἀριστείδας των ἐξορίζοντας ἑαυτοὺς διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ τόπου, μὲ τοὺς Φωκίωνάς των ἀναμένοντας ἐν τῷ ἀγρῷ των νὰ ἔλθῃ ἡ ἐξουσία πρὸς αὐτοὺς καὶ οὐχὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν ἐξουσίαν, μὲ τοὺς Σωκράτας κλίνοντας γόνυ ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ ἠρέμως ἀπερχομένους εἰς τὴν αἰωνιότητα διὰ νὰ μὴ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ταραχὰς τῆς πατρίδος των, μὲ τοὺς Περικλεῖς των, καὶ τοὺς Κίμωνας καὶ τοὺς Σόλωνας καὶ τόσους ἄλλους... Αὐταὶ αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1862 μέχρι τῆς 31 Ἰουλίου 1863 παρέστανον ἀλγεινότατον θέαμα καὶ κατείχοντο ἐκ τοῦ ἀνθελληνικωτέρου φρονήματος καὶ ἐκ τοῦ Τουρκικωτέρου *Κοτζαμπασισμοῦ*.

Καὶ δύναταί τις νὰ εἴπῃ, χωρὶς νὰ ἁμαρτήσῃ ποσῶς, ὅτι ὁ μόνος ἀληθὴς Ἕλλην κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπῆρξεν ὁ Ὄθων, ὅστις, κατερχόμενος τὴν κλίμακα τοῦ Ἑλληνικοῦ πλοίου καὶ ἀπερχόμενος ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἔσφιγξε περιπαθῶς τὴν χεῖρα τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν πρᾶος καὶ ἀξιοπρεπὴς λέγων· «*Εὔχομαι νὰ εὐτυχήσῃ ἡ Ἑλλάς*».

Αἱ δὲ ἐπὶ αἰῶνας λάμψασαι αὐταὶ Ἀθῆναι ἐβυθίσθησαν εἰς σκότος βαθὺ καὶ δὲν διεκρίνετο πλέον ὁ ἀδελφός, ὁ φίλος, ὁ συστρατιώτης, οὔτε κἂν ὁ συγκινδυνεύσας δι' αὐτὴν ταύτην τὴν μεταβολὴν τοῦ καθεστῶτος, καὶ παρεδόθησαν ἀκρατήτως οἱ μὲν μεγάλοι εἰς τὴν ἔριδα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας, οἱ δὲ μικροὶ εἰς τὴν δήωσιν καὶ τὴν ἁρπαγήν. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς Ὁμονοίας, ὅπου ὁ Δημήτριος Βούλγαρης μετὰ τὴν ἀπέλευσιν τοῦ Ὄθωνος, ἀναβὰς ἐπὶ τραπέζης ἀνήγγειλεν, ὡς μὴ ὤφειλε, τὸ εὐτυχὲς γεγονὸς εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὅπου ἐγένετο ἡ ὁρκωμοσία πρὸς τὸ νέον καθεστώς, μετεβάλλετο μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς πλατεῖαν τῆς μὴ Ὁμονοίας, τῆς μὴ Συμπνοίας, ἀλλ' εἰς πεδίον μάχης.

Δὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω τὰς ἀφορμάς, αἵτινες ἔφεραν τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, ἀ ριβῶς ἓξ μῆνας μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ νέου καθεστῶτος, ὅτε πλέον ὁμαλῶς ἠδύνατο νὰ διοικῇ ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τὸν Βασιλέα *τριάς* μετὰ τὰς πρώτας ἀναποφεύκτους καὶ φυσικὰς ἐξάψεις τῶν πνευμάτων, ἕνεκα τῆς συντελεσθείσης αὐτῆς μεγάλης καὶ τολμηρᾶς πράξεως, τῆς καταρρίψεως ἑνὸς Θρόνου, ἄνευ προεσχεδιασμένου σκοποῦ, καὶ ἄνευ μνηστῆρος διὰ τὸ χηρεῦον Στέμμα. Τόσον μᾶλλον καθότι, ὡς προεῖπον, οἱ φρόνιμοι προΐσταντες τῶν ἐπαρχιῶν, οἵτινες μὲ ὅλην τὴν ἀφοσίωσιν πρὸν τὸν Ὄθωνα, δὲν ἔφεραν οὐδεμίαν ἀντίδρασιν χάριν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἡσυχίας τοῦ τόπου.

Τὸ δὲ *Ὑπουργεῖον τοῦ Αἵματος*, ὡς ὠνόμασαν τοὺς ὑπὸ τὸν Ἀθ. Μικούλην ὑπουργούς, εἶχον ἐξορίσει αὐτοὶ ἑαυτοὺς διὰ νὰ μὴ φέρωσιν οὐδὲν πρόσκομμα εἰς τὴν πορείαν τῶν νέων Ἡγετῶν τοῦ Ἔθνους.

Πολλαὶ δὲ οἰκογένειαι, αἵτινες, φοβηθεῖσαι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς Ἐπαναστάσεως, ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀθηνῶν, ἐπανέκαμψαν ἤδη, διαθρυλουμένων καὶ πολλῶν ὑποψηφίων διὰ τῶν Θρόνων τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον ἔδιδε τὴν ἐλπίδα στερεώσεως τῆς τάξεως καὶ εὐνομίας εἰς τὸν κλονισθέντα ἐκ τῆς μεταβολῆς τόπον. Καὶ μάλιστα μετὰ τὴν παμψηφῆ γενομένην ἐκλογὴν τοῦ Πρίγκηπος Ἀλφρέδου τῆς Ἀγγλίας, τὴν ὁποίαν δὲν ἀπεδέχθη ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, διότι ἀντέκειτο εἰς τὴν συμφωνίαν τῶν τριῶν Προστατίδων Δυνάμεων, μὴ ἐπιτρέπουσαν εἰς πρίγκηπας ἐκ τῶν οἴκων Αὐτῶν νὰ καθέζωσι τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον.

Πάντα ταῦτα ἔδιδον τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου χρόνου θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, βασιλεύς, μὴ ὑπάρχοντος οὐδενὸς κωλύματος πλέον, καὶ ὑπαρχόντων πολλῶν τῶν ἐπιθυμούντων τὴν κατάληψιν τοῦ κενοῦ Θρόνου, καὶ μάλιστα ἀφοῦ ἡ Ἀγγλία, κολακευθεῖσα ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀλφρέδου, ἐβεβαίωνεν, ὅτι ὁ Δοὺξ τοῦ Κομπούρβ θὰ ἐθεώρει τιμήν του νὰ ἐξελέγετο ὑπὸ τοῦ Ἔθνους διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Θρόνον.

Ἀλλ' ἀτυχῶς ἡ *Ἀγγλία*, παρὰ τὰς πεποιθήσεις της, οὐδεμίαν εὗρε προθυμίαν καὶ εὐχαρίστησιν εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στέμματος, οὔτε καὶ ἀπὸ τὸν Δοῦκα τοῦ Κομπούρχ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστήριζε τὰς ἐλπίδας της.

Τὸ Στέμμα αὐτὸ δὲν εἶχε πλέον θέλγητρα. Δὲν εἶχε τοὺς ἀδάμαντας τοῦ 21 δὲν εἶχε πλέον τοὺς μαργαρίτας. Οἱ μαργαρίται εἶχον ριφθῆ εἰς τοὺς κύνας. Ἐπάγωσεν ἡ Εὐρώπη ἀπέναντι τοῦ διλήματος τούτου καὶ ἀφυπνίσθη τοῦ πολιτικοῦ ληθάργου της, νομίσασα ὅτι ρόδα καὶ κρίνα ἤθελον ἀναφυῆ ἐν Ἑλλάδι μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὄθωνος. Καὶ ἐν φόβῳ διετέλει, μὴ ἡ Ἑλλὰς ἄνευ Βασιλέως, ἄνευ Κυβερνήσεως, ἄνευ ὀβολοῦ, μὲ τὴν ἔξαψιν καὶ πυρετώδη κατάστασιν τοῦ στρατοῦ ἐκκινήσῃ πρὸς τὰς ὑποδούλους ἐπαρχίας, ρίπτουσα τὸν κύβον. Καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐδημιούργησαν τὸ καθεστὸς τοῦ 62 ἠσθάνοντο ἐκφεύγον τὸ πηδάλιον ἀπὸ τὰς ἀσθενεῖς χεῖράς των, καὶ τὸ σκάφος πρὸς τὸν βράχον μοιραίως διευθύνετο. Καὶ ἤναψαν αἱ σβεσθεῖσαι φιλοδοξίαι καὶ ἕκαστος ἐνόμιζεν ὅτι δύναται νὰ διοικήσῃ τὸν ἐρημωθέντα Δεσπότου οἶκον.

Καὶ ὡραίαν τινὰ πρωΐαν, κατὰ τὰ τέλη μηνὸς Ἰανουαρίου 1863, ἀγγέλεται μετὰ βοῆς καὶ τυμπάνων ὅτι ὁ Θεόδωρος Γρίβας, ἐν τῇ μεγάλῃ εὐσπλαγχνίᾳ του διὰ τὰς ἐπισυμβάσας ἀνωμαλίας τοῦ Τόπου, ἀπεφάσισε καὶ συγκατατίθεται νὰ καθέζῃ τὸν Θρόνον τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσεχῶς ἀπέρχεται τοῦ Μεσολογγίου ἐν μεγάλῃ Στρατιωτικῇ συνοδείᾳ, κατευθυνόμενος εἰς Ἀθήνας. Μεγάλη ἦτο ἡ συγκίνησις ἐπὶ τῷ ἀκούσματι εἰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἔτι μεγαλειτέρα εἰς τὰς ἐπαρχίας. Καὶ οἱ παλαιοὶ αὐτοὶ Στρατιωτικοί, οἵτινες δὲν χάνονται εἰς ματαίας συζητήσεις, συσκεφθέντες, ἀπεφάσισαν νὰ πιάσουν τὰ στενά, ὅθεν ἔμελλε νὰ νὰ διαβῇ ὁ χρισθεὶς Βασιλεὺς καὶ ἐμποδίσουν τὴν περαιτέρω πορείαν του.

» Ἀλλ' ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει».

Μόλις ἡ στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ ἀκολουθία ἦτο ἑτοίμη πρὸς συνοδείαν τοῦ Θεοδώρου Γρίβα ἐν τῇ ἀριμβεντικῇ πορείᾳ του πρὸς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἡ βούλησις τοῦ Ὑψίστου ἐξεδηλώθη, καλέσαντος αὐτὸν ἐν τῇ αἰωνιότητι τὴν ἰδίαν νύκτα.

Καὶ ὁ μὲν Θεόδωρος Γρίβας ἀνεπαύθη καὶ ἂς ἐλπίζωμεν ὅτι καὶ ἐσυγχωρήθη, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς ἐνέβαλλεν εἰς φόβον καὶ τρόμον τοὺς πάντας.

Καὶ οἱ ὑπουργοὶ τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος ἐξορίσαντες αὐτοὶ ἑαυτοὺς, ὡς προεῖπον, διὰ νὰ μὴ φέρωσι πρόσκομμα εἰς τὴν ἐγκαθιδρυθεῖσαν Κυβέρνησιν, καὶ οἱ προΐσταντες τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ μὴ λαβόντες μέρος εἰς τὴν Μετακολίτευσιν, ἀλλ' ἀπὸ πνεῦμα εἰρήνης καὶ ἡσυχίας τοῦ Τόπου συμμερισθέντες, καὶ ὑποτασσόμενοι εἰς τὸ νῦν καθεστὸς εἰλικρινῶς, καὶ οἱ φρόνιμοι τῆς ἐμπορικῆς τάξεως, ἔκθαμβοι καὶ ἔντρομοι ἤκουσαν τὴν τολμηρὰν ἀξίωσιν τοῦ Γρίβα ἐπὶ τοῦ Θρόνου καὶ μετὰ ἀπελπισίας ἐσυλλογίζοντο ἂν ἄλλος Θεόδωρος Γρίβας θελήσῃ νὰ καθέζῃ τὸν Θρόνον τῆς Ἑλλάδος τί μέλει γενέσθαι;.

Πηνελόπη Παπαηλιοπούλου.

Θ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

Καθ' ἑκάστην, τὴν αὐτὴν πρωΐνὴν ὥραν, καθ' ἣν μόνον αἱ πτωχαὶ ἐργάτιδες πηγαίνουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Saint-Germain des Près, ἤρχετο μία γραῖα καὶ ἤκουε τὴν λειτουργίαν. Ἔπειτα ἐπέστρεφε πεζὴ διὰ τῶν παλαιῶν στενῶν τοῦ Σηκουάνα καὶ ἐκεῖ εἰσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου εἶχε γεννηθῆ τὸ 1815, ἕνα παλαιὸν μέγαρον εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον κατοικήσει ἡ κυρία Genlis, ἡ δούκισσα d'Abrantès, ἡ κυρία Lenormand, ἀνεψιὰ τῆς κυρίας Ρεκαμιέ, ἡ κυρία Dieuafoy, καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ὡραίας συλλογὰς τῆς Ἀναγεννήσεως

Εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν, εἰς τὴν ὁποίαν κατῴκησαν τόσαι ἐπίσημοι γυναῖκες, ἔχει πρὸ αἰῶνος ἐγκατασταθῆ τὸ βιβλιοπωλεῖον Nyon. Καὶ παρουσιάζει τὸ ἰδιαίτερον αὐτὸ χαρακτηριστικόν, ὅτι, διαδοχικῶς διευθυνταὶ αὐτοῦ ἦταν τρεῖς γυναῖκες: ἡ γιαγιὰ κυρία Nyon, ἡ χήρα κυρία Maire-Nyon ἡ κόρη της, καὶ ἡ ἐγγονή της, δεσποινὶς Maire-Nyon, ἡ τελευταία ἀπὸ τὴν δυναστείαν αὐτὴν τῶν βιβλιοπωλῶν. Ἡ μακρὰ αὐτὴ γυναικεία βασιλεία δὲν ἦτο ἄδοξος. Κατ' αὐτὴν ἐξεδόθησαν τὰ *Μαθήματα τῆς Λατινικῆς γλώσσης* τοῦ Villemeureu, αἱ πρῶται ἐκδόσεις τοῦ P. Larousse καὶ ἡ ἔνδοξος *Γαλλικὴ Γραμματικὴ* τοῦ Noël καὶ Chapsal.

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν αὐτῶν καὶ τῆς οἰκίας αὐτῆς ὑπῆρχεν ἕνας δεσμός. Ἡ δεσποινὶς Maire δὲν ἀφῆκεν οὐδὲ μίαν ἡμέραν τὴν στέγην αὐτήν, οὔτε τὴν συνοικίαν. Ἦτο πιστὴ εἰς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ζῇ κανεὶς μόνον μεταξὺ τοῦ Λούβρου καὶ τῆς ὁδοῦ Bac. Οὐδέποτε ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς παραλίους πόλεις, οὔτε εἶχε διάθεσιν. Ἐσηκώνετο πάντοτε κατὰ τὴν ὡραίαν παλαιὰν συνήθειαν, εἰς τὰς πέντε τὸ πρωὶ τὸν χειμῶνα καθὼς καὶ τὸ καλοκαίρι, καὶ ἐπήγαινε πεζὴ εἰς τὴν λειτουργίαν· ὅταν ἡ ἡλικία τὴν ἠνάγκασε νὰ πέρνῃ ἅμαξαν ἦτο πολὺ στενοχωρημένη, διότι ἀγαποῦσε τὴν ἀνεξαρτησία της, καὶ δὲν ἐδέχθη μὲ εὐχαρίστησιν τὴν ὑποδοῦλωσιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν τῆς ἐπέβαλλον τὰ ἔτη.

Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν ἔπινε ἕνα φλιτζάνι τσάϊ καὶ ἔπειτα ἀφοῦ ἔστρωνε μόνη τὸ κρεβάτι της, κατέβαινε εἰς τὸ γραφεῖον, καὶ ἤνοιγε τὴν ἀλληλογραφίαν της καὶ ἔδιδε εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τὰς παραγγελίας, τῶν ἐπαρχιῶν· ἔπειτα ἤρχιζαν αἱ ἐμπορικαὶ ἐπισκέψεις, συγγραφεῖς, τυπογράφοι, βιβλιοδέται· ὅλους τοὺς ἐδέχετο μὲ εὐμένειαν καὶ καλωσύνην. Οἱ φίλοι της, δυστυχεῖς καὶ εὐτυχεῖς, ἐγνώριζαν τὴν ὑποδοχὴν αὐτήν, ὡς ἐπίσης οἱ δυστυχεῖς τῆς συνοικίας.

Ἐπρογευματίζε τὸ μεσημέρι· τὸ ἀπόγευμα ἐκτὸς ἀπὸ σπανίας ἐξόδους, συνήθως δι' ἀγαθοεργοὺς σκοπούς, τὸ ἐπερνοῦσε μέσα εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ γραφεῖό της μὲ τὰς θυμασίας εἰκόνας καὶ τὰ σκαλιστὰ ξύλα. Ἡ δεσποινὶς Maire δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ἀποχωρισθῇ τὰ ἐκτάκτου τέχνης αὐτὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ἐστόλιζαν τὴν ἐργατικὴν ζωήν της.

Ἡ δεσποινὶς Maire ἐδιάβαζε πολὺ καὶ ἰδίως ἐδέχετο τοὺς φίλους της. Τὰ γηρατεῖά της ἦσαν εὐχάριστα, καὶ ἂν δύναταί τις νὰ εἴπῃ ἐκτάκτου νεότητος.

Ἐνδιεφέρετο δι' ὅλα, διὰ τὰς τέχνας, διὰ τὴν φιλολογίαν, διὰ τὴν ζωὴν τῶν ἡμερῶν μας.

Διηγεῖτο τὰς ἀναμνήσεις της καὶ ἠγάπα τοὺς φίλους της καὶ ἦτο ἐπιεικὴς δι' ὅτι ἡ ἰδική μας ζωὴ ἔχει τὰ ἀσύμφωνα μὲ τὴν ζωὴν τοῦ παλαιοῦ καλοῦ καιροῦ.

Ἐδειπνοῦσε εἰς τὰς ἕξ καὶ μισὺ καὶ μετὰ συνομιλίαν μὲ μερικοὺς στενοὺς φίλους, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γείτονας, ἐκοιμᾶτο εἰς τὰς δέκα.

Πρὸ ὀλίγου προσεβλήθη ἀπὸ γρίπην καὶ ἀπέθανε μετά τινας ἡμέρας. Ἀπέθανεν ἡσύχως, μὲ τὴν μεγάλην αὐτὴν καὶ τὴν γελαστὴν ἀπάθειαν, ἡ ὁποία μένει χαακτηριστικὸν τῆς Παλαιᾶς Γαλλίας.

Τὰ χαρακτηριστικά της εἶνε τιμιότης, ἐργατικὴ ζωή, τὴν ὁποίαν ὁδηγεῖ τὸ καθῆκον, ψυχὴ εὐθεῖα καὶ ἁπλῆ, πνεῦμα ζωηρόν. Δι' ἡμᾶς εἶνε ἡ εἰκὼν τῆς ἰσορροπίας, τῆς φρονήσεως καὶ τῆς δικαιοσύνης.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΝ

Παρῆλθεν ἀπὸ τότε ἓν ἔτος. Ὁ πόλεμος εἶχε λησμονηθῆ πλέον καὶ ὅλαι αἱ δραματικαὶ συνέπειαί του εἶχαν ὑποβληθῆ εἰς τὸν νόμον τῆς συνηθείας, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν καιρὸν μεταβάλλει τὸν τρόπον τῆς ζωῆς καὶ τῶν περὶ αὐτῆς ἰδεῶν καὶ ἀντιλήψεων.

Δι' ὅλους μαζῆ καὶ δι' ἕκαστον χωριστά, ὁ πόλεμος αὐτός, ἐὰν ὑπῆρξε μία δοκιμασία ὀδυνηρά, ὑπῆρξεν ὅμως συγχρόνως καὶ ἕνα μάθημα ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα εἰς ἐξαιρετικὰς μόνον περιστάσεις λαμβάνει κανεὶς εἰς τὴν ζωήν.

Οἱ στρατιωτικοὶ αἴρνης, ἀπὸ τοῦ τελευταίου στρατιώτου μέχρι τῶν ἀνωτάτων βαθμοφόρων ἐννόησαν ποία διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ γυμνασίων χωρὶς πυρὰ καὶ πραγματικῆς μάχης, μεταξὺ τίτλων καὶ βαθμῶν καὶ πραγματικῆς ἀξίας, μεταξὺ ἐνθουσιασμοῦ τῶν πλατειῶν, τῶν καφενείων καὶ τῶν στρατιωτικῶν λεσχῶν, καὶ ἡρωϊσμοῦ ἀπέναντι τῶν ἐχθρικῶν

πυροβόλων. Οἱ πατριῶται κάθε κοινωνικῆς τάξεως, οἱ ὁποῖοι ἐφαντάζοντο μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὅτι τὰ στήθη των ἐζωογόνει τὸ μένος τοῦλάχιστον ἑνὸς Θεμιστοκλέους καὶ εἰς τὸ πνεῦμά των ἐνεφώλευεν ἡ στρατηγικὴ περίνοια ἑνὸς Ὀδυσσέως, παρητήθησαν δι' ὀλίγον τοῦλάχιστον καιρὸν κάθε πολιτικῆς καὶ στρατηγικῆς ἀξιώσεως καὶ περιωρίσθησαν εἰς τὰ πεζὰ καθημερινά των ἔργα καὶ τὰς ἁπλᾶς τῶν κοινῶν θνητῶν ἐνασχολήσεις. Οἱ ἥρωες κάθε περιωπῆς, ἀπὸ τῶν ξένων φιλελλήνων μέχρι τῶν ἰδικῶν μας ἐπισήμων καὶ μὴ ἐπείσθησαν ὅτι αἱ θυσίαι τοῦ αἵματος καὶ οἱ φυσικοὶ πόνοι καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἀπωλείας τῆς ζωῆς παρέχουν μὲν τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἐξυπηρετήσεως ἑνὸς ὡραίου ἰδεώδους, ἀλλὰ συγχρόνως δημιουργοῦν πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεις, αἱ ὁποῖαι καταρρίπτουν κάθε εὐγενὲς ἰδανικὸν ἀπὸ τὸν ὑψηλόν του στηλοβάτην. Αἱ μητέρες καὶ αἱ σύζυγοι, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὴν ἱστορίαν δὲν εἶχαν μάθει τίποτε ἄλλα τόσον καλά, ὅσον τὸν χορὸν τῶν Σουλιωτίδων καὶ τὸ «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς» τῶν γυναικῶν τῆς Σπάρτης, ἐπείσθησαν ὅτι ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας δὲν ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τις γεννιότητα, τὴν ὁποίαν δὲν τοῦ παρέχει οὔτε ἡ ἀνατροφή, οὔτε τὸ περιβάλλον. Καὶ αἱ ἄλλαι πάλιν γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι χωρὶς νὰ εἶναι μητέρες καὶ αἱ πλεῖσται οὔτε σύζυγοι καὶ χωρὶς νὰ εἶχαν ποτὲ φαντασθῆ ὅτι εἶχαν μέσα εἰς τὸ αἷμά των δόσιν τινὰ ἡρωϊσμοῦ, ἢ ὅτι ἠμποροῦσαν νὰ κάμουν κάτι σπουδαῖον καὶ καλὸν εἰς τὴν ζωήν, ἐπείσθησαν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην, ὅτι εἶχαν τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν θέλησιν νὰ ἀναδειχθοῦν εὐεργετικαὶ καὶ ἡρωϊκαὶ καὶ ὑπέροχοι.

Ὅλοι τέλος καὶ ὅλαι μὲ τὴν πικρὰν δοκιμασίαν τοῦ πολέμου αὐτοῦ ἐγνωρίσθησαν περισσότερον μὲ τὸν ἑαυτόν των καὶ μὲ τὴν ζωήν, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν ἀπεκόμισαν ὠφελείας γενικωτέρας ἀπὸ τὰ διδάγματα αὐτά.

Τὰ πρῶτα μετὰ τὸν πόλεμον ἐξαρθέντα μίση εἶχον πλέον κατευνασθῆ, αἱ τρωθεῖσαι τῶν ἀδικηθέντων ἢ παραγνωρισθέντων φιλοτιμίαι εἶχον κατευνασθῆ, καὶ ἡ εἰρήνη κρατεῖ καὶ παντοδύναμος ἤπλωσε ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ τόπου τὴν λευκήν σημαίαν της.

Τὸ ἐπίτης ὁδοῦ Κηφισσίας μέγαρον Δούκα εἶχεν ἀναλάβει τὴν παλαιάν του λαμπρότητα καὶ αἱ συνεχόμεναι αἴθουσαι τοῦ πρώτου πατώματος, εἰς τὰς ὁποίας πρὸ ἑνὸς ἔτους εἶχαν ἀπηχήσει τόσοι στεναγμοὶ πόνων φυσικῶν καὶ ἠθικῶν, συνεκέντρωνε κάθε Δευτέραν τὴν ἐκλεκτοτέραν Ἀθηναϊκὴν κοινωνίαν εἰς συναναστροφὰς περιζήτητους.

Οἱ νέοι σύζυγοι Μεμιδῶφ, οἱ ὁποῖοι μαζὶ μὲ τὸν πολὺν κόσμον εἶχαν καὶ αὐτοί, χάρις εἰς τὸν πόλεμον αὐτόν, γνωρίσει καὶ τὸν ἑαυτόν των καὶ τὴν ζωήν, δὲν ἠρκοῦντο πλέον εἰς τὰς πλαιὰς των οἰκογενειακὰς ἕξεις, δὲν ἐπίστευαν πλέον εἰς τὸ ἀπκτηλὸν ὄνειρον μιᾶς ἀγάπης μακρᾶς καὶ ἀναλλοιώτου, δὲν ἐνόμιζαν ὅτι ἦσαν οἱ ἐκλεκτοὶ προνομιοῦχοι οἱ μὴ ἔχοντες ἀνάγκην τῶν ξένων καὶ ἀδιαφόρως διὰ νὰ ποικίλουν τὴν μονοτονίαν τῶν ἀκόπων ἀπολαύσεων τοῦ πλούτου, ἀλλ' οὔτε ἐπίστευαν ὅτι ὁ εἷς ἤρκει διὰ νὰ πλρώσῃ τὸ κενὸν τῶν ἀνιαρῶν τοῦ ἄλλου στιγμῶν.

Ὁ πόλεμος μὲ τὰς μεγάλας καὶ ἰσχυρὰς του συγκινήσεις ὁ πόλεμος μὲ τὰς δοκιμαστικάς του στιγμὰς τῆς ἀγωνίας, ὁ πόλεμος μὲ τὰς σκληρὰς πραγματικότητα; εἶχεν ἐντὸς μιᾶς στιγμῆς κατερρίψει καὶ τῶν ἰδικῶν των ἰδανικῶν τοὺς στυλοβάτας καὶ εἶχεν ἀφυπνίσει καὶ τὰς ἰδικάς των ψυχὰς εἰς αἰσθήματα καὶ σκέψεις καὶ ἀπογοητεύσεις, τὰς ὁποίας ἐζήτουν νὰ διασκεδάζουν εἰς τὸν θόρυβον καὶ τὰς ματαιότητας τῆς κοσμικῆς ζωῆς.

Ἡ ἀγνὴ ἀγάπη καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη ἡ ἀμοιβαία καὶ ἡ ὑστερότατη ἐκτίμησις δὲν ἦσαν πλέον ὁ ἑνωτικὸς κρίκος καὶ ὁ ἀρραβὼν τῆς εὐτυχίας τῶν δύο νέων συζύγων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πιστεύσει εἰς τὸν ἔρωτα, χωρὶς οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος νὰ εἶχαν γνωρίσει τὸ αἴσθημα αὐτό.

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συναναστροφὰς των τῶν τελευταίων ἡμερῶν, τὴν ἐπέτειον ἀκριβῶς τοῦ γάμου των, οἱ προσκεκλημένοι των ἐφαίνοντο ἰδιαιτέρως εὐχαριστημένοι καὶ ὑπέρποτε ἄλλοτε διασκεδάζοντες.

Μία κυρία ὡραία, μία καλλονὴ ἀπὸ τὰς πλέον φημισμένας τῶν Ἀθηνῶν, τῆς ὁποίας αἱ κατακτήτεις ἦταν πολυάριθμοι εἶχε τὸ βράδυ ἐκεῖνο ἐπισκιάσει τὸ κάλλος καὶ τὴν χάριν καὶ αὐτῆς τῆς νέας Μεμιδῶφ...

«Ὁ νέος Μεμιδῶφ ἐχόρευσεν ὅλους τοὺς χορούς μαζῆ της», εἶπε μία πολὺ ἄσχημη κυρία, ἡ ὁποία δὲν εἶχε κινηθῆ ἀπὸ τὴν θέσιν της καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἑσπέρας. Καὶ πλησιάζουσα πρὸς μίαν ἐπιστηθίαν φίλην τῆς Ἄννας ἐπρόσθεσε μὲ κακεντρέχειαν: καὶ αὔριον ἔδωκαν συνέντευξιν εἰς τὸ lawn-Tennis.

Ἡ συνέντευξις εἶχε πραγματιτῶς δοθῆ, ἀλλὰ δὲν ἐπραγματοποιήθη. Τὴν ἰδίαν ἑσπέραν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν προσκεκλημένων οἱ δύο σύζυγοι εἶχαν μίαν συζήτησιν, ἡ ὁποία χωρὶς νὰ εἶνε θυελλώδης, ὑπῆρξεν ὅμως γοργὴ καὶ σύντομος εἰς ἀποφάσεις.

Ὁ Νῖκος Μεμιδῶφ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐκαλονύκτιζε τὴν γυναῖκά του, διέκρινεν εἰς τὸ βλέμμα της κάτι τραχὺ καὶ ἀποφασιστικόν. Ταπεινός, χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ παράπονα τῆς εἶπε: Ἄννα. Ἀπόψε εἶμαι πολὺ ἔνοχος καὶ σοῦ ζητῶ συγγνώμην.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΙΑΒΑΖΕΤΑΙ

Ἕνα φθινοπωρινὸ ἀπόγευμα στὴν ἐξοχὴ τοῦ Μαρτινιὰκ καθόμαστε στὴν ἡλιοφώτιστη ταράτσα, ὅπου ὁ ἀέρας μᾶς ἔφερνε τὶς μυροδιές ἀπὸ τὶς βανίλιες ποὺ ἀνθίζανε ἐκεῖ τριγύρω, καὶ μιλούσαμε ὡς ποὺ νἀρθῇ ἡ ὥρα νὰ πᾶμε νὰ σηκώσουμε τὰ δίχτια μας ἀπὸ τὸν ποταμό, ποὺ τὰ εἴχαμε ριγμένα ἀπὸ τὸ μεσημέρι.

Θαυμάσιος σύντροφος αὐτὸς ὁ Μορινιὰκ, ἀρχαῖος ἀξιωματικός, μὲ στῆθος πλατύ, μὲ πρόσωπο εὐχάριστο, μὲ μεγάλη κάτασπρη γενειάδα, ἤτονε ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος στὰ νειάτα του ἀγαποῦσε τὴν ζωὴ καὶ τὴν διασκέδασιν.

Πρὸ ἑπτὰ ὅμως χρόνων ἔπαθε ρευματισμοὺς καὶ τότε τὸν συμβούλεψαν νὰ κάνῃ λουτρά· ἐκεῖ ἀπάντησε μιὰ νέα ἀγγλίδα ψηλὴ λεπτή, σὰν ἰνδικὸ καλάμι, ὁ Μορινιὰκ εἶχε ἀκόμη ἀρκετα καλὸ ἐξωτερικὸ καὶ μεγάλη περιουσία· ἐκείνη πολὺ ὀλίγη. Τὸν ἐρχόμενον χειμῶνα ἡ νέα Ἀγγλίδα ἔγεινε γυναῖκα τοῦ ἀρχαίου ἀξιωματικοῦ.

Ἀπόκτησαν ἕνα παιδάκι καὶ εἶνε εὐτυχισμένοι.

Μονάχα ὁ Μορινιὰκ γέρασε πολὺ καὶ ἔγεινε φοβερα σοβαρός. Γιὰ μένα εἶνε ἕνας λαμπρὸς σύντροφος, μοῦ ἔδωκε ὅταν ἤμουνα πολὺ νέος πολύτιμας συμβουλὰς καὶ εἶμαι εὐτυχὴς ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ νὰ βρίσκουμαι μαζῆ του μερικὲς ὧρες.

Ἐνῶ περνούσαμε μιλῶντες ἀμπρὸς ἀπὸ ἕνα σαλονάκι ἀνοιχτὸ κοντὰ στὴ σέρα, εἶδα σὲ μιὰ γωνιὰ καθισμένο φρόνιμα μπρὸς σ' ἕνα τραπέζι, τὸ γυιὸ τοῦ Μορινιάκ, τὸν Γάστον ἕνα ὡραῖο μελαχρινὸ παιδάκι· εἶχε ἀφήσει τὴν πένα του καὶ κύτταζε μὲ μάτια, ποὺ μοῦ φάνηκαν γεμάτα μελαγχολία, τὰ χελιδόνια ποὺ παίζανε στὸν ἀέρα.

Μὲ τὴν ὡραία αὐτὴ ἡμέρα, μέσα σ' αὐτὸ τὸ σαλόνι τὸ ὁποῖο φαίνουνταν ἀπέναντι τῆς φωτεινῆς ἔξω ταράτσας, σὰν μιὰ σκοτεινὴ φυλακή, ἡ θέα τοῦ φυλακισμένου ἐκείνου παιδιοῦ μὲ λύπησε καὶ δὲν μπόρεσα νὰ μὴν πῶ στὸν φίλο μου:

— Πῶς ἔχεις τὸ θάρρος, νὰ κρατᾷς κλεισμένο 'κεῖ μέσα μὲ ἕνα τέτοιο θαυμάσιο καιρό, αὐτὸ τὸ δύστυχο παιδί;

Καὶ ὁ Μπρύνιὰκ μοῦ ἀποκρίθηκε:

— Ἀγαπητέ μου, ἅμα θὰ μάθῃ νὰ γράφῃ, θὰ τὸν ἀφήσω ἥσυχο, γιατὶ δὲν εἶνε περισσότερο ἀπὸ πέντε χρόνων καὶ εἶνε πολὺ ἔξυπνος, ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθῃ, νὰ γράφῃ καλά.

— Αὐτὸ τὸ κάνεις βέβαια γιατὶ τὰ δικά σου γράμματα εἶνε ὀρνιθοσκαλίσματα;

— Κί' αὐτὸ εἶνε ἕνας λόγος· πρέπει νὰ προσπαθοῦμε νὰ μὴν ἔχουνε τὰ παιδιὰ μας τὰ ἐλαττώματά ἐκεῖνα ποὺ μᾶς στενοχωροῦσαν σ' ὅλη μας τὴν ζωή .... καὶ ἔπειτα ....

— Ἀγαπητέ μου Μπρονιάκ, δὲν ξεύρω ἂν εἶνε γιατὶ κάθεσαι στὴν ἐξοχὴ πολύ ..... ἀλλὰ μοῦ φαίνεται πῶς ἔγεινες σχολαστικός....

Μὲ διέκοψε ζωηρῶς.

— Σχολαστικὸς ἴσως, δὲν εἶνε κακό, ἀλλὰ θέλεις νὰ σοῦ πῶ γιατ ἐπιμένω τόσο τὸ παιδί μου νὰ γράφῃ καλὰ;.... Εἶνε μιὰ ἱστορία τοῦ καιροῦ ἐκείνου, στὸν ὁποῖο δὲν θὰ μὲ ἔλεγες σχολαστικό .... Ἤτανε, εἶνε πολὺς καιρὸς περασμένος .... στὸ ἑξῆντα δύο .... Τότε τὸ Bade καὶ τὸ Monte — Carlo ἤτανε μικρὲς πόλεις ψαρόβικες. Ὅλοι ὅμως ἡ ἀριστοκρατία ἀπὸ τὸν Ἰούλιο μαζεύουνταν ἐκεῖ.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κανεὶς στὴ λέσχη, ὅπως σήμερα τὴ βδομάδα ποὺ εἶνε ἡ κούρσες στὴ Deauville. Αὐτὸ τὸ καλοκαῖρι ἐγὼ εἶχα μείνει στὸ Παρίσι...γιατί...

— Δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ μοῦ πῇς τὸ λόγο ἡ αἰτία ἤτανε ξανθή; μελαχροινή; ἢ κοκκινομαλλοῦσα;

— Σώπασε, ὁ Γάστον μπορεῖ νὰ σ' ἀκούσῃ...Γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ, ἐνῶ ἤμουνα ἥσυχος ἕνα πρωὶ μοῦ ἔφεραν ἕνα γράμμα. Τὸ γράμμα αὐτὸ ἤτονε μιὰ παράκλησι γιὰ χρήματα.... Ὄχι ἀπὸ τὰ πρόστυχα ἐκεῖνα γράμματα, μὲ τὶς λυπηπερὲς διηγήσεις καὶ τὰ ὁποῖα ὑπίσχονται αἰώνια εὐγνωμοσύνη· τίποτε ἀπ' αὐτά, ἤτονε, σύντομο, σαφές, χωρὶς πολλὰ λόγια. «Δὲν ἔχω πλέον οὔτε μιὰ πεντάρα, στεῖλέ μου ἀμέσως τρακόσες δραχμὲς γιὰ νὰ πληρώσω τὸ ξενοδοχεῖο μου καὶ νὰ γυρίσω στὴ Γαλλία νὰ βρῶ δουλειά, ἢ καλλίτερα, πενήντα εἰκοσάφραγκα γιὰ νὰ προσπαθήσω νὰ διορθώσω τὰ οἰκονομικά μου...»

Τὰ λόγια αὐτά, κακογραμμένα φοβερά, ἤρχουνταν ἀπὸ τὸ Bade: ὅσο γιὰ τὴν ὑπογραφὴ ἀδύνατο νὰ τὴν διαβάσω!.

Προσπαθῶ, κυττάζω ἕνα, ἕνα τὰ γράμματα, ζητῶ νὰ θυμηθῶ ποιὸς ἀπὸ τοὺς φίλους μου μποροῦσε νὰ κακογράψῃ ἔσι...Ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ μπορέσω νὰ βρῶ τρόπο νὰ τὸν ἀνακαλύψω...Στὸ Bade: Ἐκεῖ εἶχα τρακόσους φίλους, καὶ ἀπὸ αὐτοὺς οἱ διακόσοι ἐννενῆντα ἐννέα ἤτανε ἱκανοὶ νὰ μείνουν χωρὶς πεντάρα...Καὶ ὅμως ἔπρεπε νὰ βρῶ τὸ ὄνομα ἐκεῖνο!... Δυὸ ἡμέρες δὲν ἔκανα ἄλλο παρὰ νὰ προσπαθῶ νὰ διαβάσω τὴν καταραμένη ἐκείνη ὑπογραφή, ἐζήτησα τὴ βοήθεια καὶ ἄλλων, ἀλλὰ τίποτα.

Δὲν μπορεῖς λοιπὸν νὰ φαντασθῇς σὲ τὶ ἀνησυχία μὲ εἶχε βάλει αὐτὸς συλλογιζόμουνα πῶς ἴσως τὸ γράμμα αὐτὸ νὰ ἤτανε ἀπὸ κανένα φίλος μου πολὺ ἀγαπητό. Ἐτηλεγράφησα σὲ δέκα, δώδεκα στενούς μου φίλους· κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲν μοῦ εἶχε γράψει.

Τότε ἄρχισα νὰ ζητῶ τὴν γνώμη ἐκείνων ποὺ ἔχουνε πεῖρα γιὰ τοὺ γραφικοὺς χαρακτῆρες· ὁ ἕνας μὲ βεβαίωσε πῶς τὸ ὄνομα ἔλεγε Casernier, καὶ πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ ἔχω καμμιὰ ἀμφιβολία, ὁ ἄλλος ἔλεγε πῶς λέει Sutinais καὶ ἕνας τρίτος δὲν παραδέχουνταν πῶς γράφει ὄνομα ἀλλὰ ἁπλῶς μιὰ λέξι. Δυστυχῶς δὲν γνώριζα κανένα οὔτε Caesrnier οὔτε Sutinais.

Ξεφύλλησα ὅλους τοὺς καταλόγους τῆς Λέσχης, κύτταξα τὺ βιβλίο μου τῶν ἐπισκέψεών μου ἀλλὰ τίποτα, ἔγραψα στὸ Bade καὶ ζήτησα ὁ ν κατάλογο τῶν Γάλλων ποὺ βρίσκουνται αὐτὴν τὴν ἐποχὴν στὸ ξενοδοχεῖον, ἐσκόπευα νὰ γράψω σ' ὅλους ὅσοι θὰ ἤτανε γνωστοί μου. Αὐτό μ' ἡσύχασε, καὶ εἶχα ἀνάγκη μεγάλη, γιατὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνησυχία τῶν δύο ἡμερῶν μὲ εἶχε καταβάλει.

Πλάγιασα νωρὶς τὴν τρίτην βρᾳδιὰ καὶ δὲν ἄργησα ν' ἀποκοιμηθῶ.

Πρέπει νὰ σοῦ πῶ πῶς εἶχα,—τὴν ἔχω δηλαδὴ ἀκόμη,—τὴν ματιὰ νὰ κοιμᾶμαι μὲ καντῦλι ἀναμμένο· δὲν μπορῶ νὰ ὑποφέρω νὰ εἶμαι οὔτε καὶ μιὰ μιὰ στιγμὴ στὸ σκοτάδι.

Αὐτὴ λοιπὸν τὴν νύχτα...εἶνε ἀλήθεια πρᾶγμα παράξενο καὶ τὸ ὁποῖο δὲν μπορῶ νὰ συλλογιστῶ, χωρὶς ἰδιαίτερη ἐντύπωση...αὐτὴ τὴν νύχτα ξύπνησα ἀπὸ ἕνα μικρὸ ξερὸ θόρυβο ποὺ ἀκούστηκε στὴν σιωπή.

Ποτὲ δὲν ἔμαθα τὶ ἤτανε αὐτὸς ὁ κρότος,—ἴσως τὸ καντῦλι ποὺ ἔσβυνε γιατὶ βρέθηκα μέσα σὲ φοβερὸ σκοτάδι ὅταν ἄνοιξα τὰ μάτια...

Μ' ἔπιασε στὴν ἀρχὴ μιὰ φοβερὴ στενοχωρία, τὴν ὁποία αἰσθάνουμαι πάντα ὅταν βρεθῶ στὸ σκοτάδι καὶ πρὶν νὰ προφτάσω νὰ ξυπνήσω καλά, ἄκουσα...ναί, ἀγαπητέ μου, δὲν νόμισα πῶς ἄκουσα, ἄκουσα βέβαια, νὰ ψιθυρίζεται σιγά, σιγὰ: «Ἰάκωβος Λεμονιέ!..» Πάγωσα ὁλόκληρος, χωρὶς νὰ ξέρω γιατί.

Σ' ἕνα δευτερόλεπτο βρέθηκα ὀρθός, ἄναψα ἕνα καιρὶ καὶ ἄρχισα νὰ ξαναδιαβάζω τὸ γράμμα ἀπὸ τὸ Bade...Πῶς δὲν εἶχα κατορθώσει νὰ διαβάσω ἀμέσως;...Ἤτανε φανερό!

Λεμονιὲ! ἐναγνέος πολὺ καλὸς καὶ λίγο τρελλός τὸν ὁποῖο ἄλλοτε εἶχα πολὺ ἀγαπήσει ὅταν εἴμαστε πολὺ νέοι, ἔπειτα τὸν ἔχασα, τὸν ξαναεῖδα γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ πάλι χωριστήκαμε,

Δυστυχισμένε Ἰάκωβε! Ἔτσι τὸν λέγαμε στὸ σχολεῖο, βέβαια θὰ λάβῃς τὶς χίλιες δραχμὲς ποὺ ἔχεις ἀνάγκη Κύτταξα τὸ ρολόϊ: μεσάνυχτα περασμένα, δὲν μποροῦσα πλέον νὰ κάμω τίποτα, ἄλλα ἀμέσως τὸ πρωΐ.-.Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ ἔγραψα ἕνα γράμμα, τοῦ ἐξηγοῦσα γιατὶ ἄργησα ν' ἀπαντήσω καὶ τοῦ ζητοῦσα συγχώρησιν, ἔβαλα μέσα τα χρήματα καὶ τὸ σφράγισα...Σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ, ξαναθυμόμουνα τὴ φωνὴ ποὺ ἄκουσα πρὶ ὀλίγου, αὐτὴ ἡ φωνὴ ἤτανε ἀκριβῶς ἴδια μὲ τὴ φωνὴ τοῦ Ἰακώβου ὅταν ἤτανε πολὺ συγκινημένος.

— Τὶ περίεργες ποῦ εἶνε ἡ ἐνθύμησες! ἔλεγα πῶς μπόρεσα να βρῶ μαζῆ, καὶ μάλιστα κοιμισμένος, τ' ὄνομα καὶ τὴ φωνὴ τοῦ καϋμένου τοῦ Ἰάκωβου;

Ἔπειτα ξαναπλάγιασα εὐχαριστημένος καὶ ἥσυχος καὶ δὲν συλλογιζόμουνα πλέον τὴ φωνὴ ποὺ ἄκουσα μέσα στὸ σκοτάδι, ἕως τὴν στιγμὴ ὅπου τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔλαβα ἕνα τηλεγράφημα ἀπὸ τὸ Bade; μοῦ ἔλεγαν ὅτι τὸ συστημένο γράμμα μου ἐπεστράφηκε στὸ ταχυδρομεῖο γιὰ να μοῦ σταλῇ πίσω.

Ὁ δύστυχος ὁ Ἰάκωβος σκοτώθηκε τα μεσάνυχτα τῆς περασμένης νύχτας!..,Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ἔσβυνε τὸ καντῦλί μου μὲ τὸ ξερὸ ἐκεῖνο κρότο, ἕνα κρότο ὅμοιο μ' ἐκεῖνον ποὺ κάνει τὸ πιστόλι ὅταν το γεμίζουν...

Ὁ Μορινιὰκ ἔβηξε λιγάκι γιὰ νὰ κρύψῃ τὴ συγκίνησίν του:

— Θὰ ἐπιμένω πολύ, να καλλιγράφῃ ὁ γυιός μου! εἶπε ἔπειτα, μ' ἕνα χαμόγελο πολὺ λυπητερό.

(J. Ricard)

Εἶσαι ὁ αἰώνιος ἄνδρας, φίλε μου, ἀπήντητεν ἡ νέα γυνή. Ἀλλ' ὀφείλεις νὰ μείνῃς ὁ ἀνεπίληπτος σύντροφος, ὁ σεβόμενος τοὐλάχιστον τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον φέρομεν καὶ οἱ δύο.

ΠΟΙΚΙΛΑ

Νεάνις καθηγήτρια Γαλλικοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γκρενόβλ εἶνε περίφημον διὰ τὴν πρωτοτυπίαν τῶν νεωτερισμῶν του. Ἡ διδασκαλίς τῶν νέων γλωσσῶν εἶνε ἀξία ἰδιαιτέρας παρατηρήσεως· πεντακόσιοι ξένοι φοιτηταὶ ἀκολουθοῦν τὰ μαθήματα αὐτά. Σήμερον ἡ ἕδρα τῶν σπουδῶν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, εὑρισκομένη κενὴ ἴσως δοθῇ εἰς νεάνιδα εἴκοσι πέντε ἐτῶν τὴν δεσποινίδα Iameson, καθηγήτριαν εἰς τὸ λύκειον τῆς Darlington εἰς τὴν Σκωτίαν, καὶ ἡ ὁποία, προετοιμάζουσα ἕνα θέμα διὰ τὸν Μιστρὰλ ἐκέρδισενδλκς τὰς συμπαθείας τῆς Μεσημβρίας.

Διὰ τὰ ὡραῖα μαλλιά. Ἐν ἀγγλικὸν περιοδικὸν προεκήρυττε τελευταίως δέκα βραβεῖα διὰ τὰς δέκα ἀναγνωστρίας του, αἱ ὁποῖαι θὰ τοῦ ἔστελλαν τὰς δέκα μακριτέρας τρίχας. Πεντακόσιαι ἀντίπαλοι ἀτὸ ὅλα τὰ μέρη ἔλαβον μέρος εἰς τὸν διαγωνισμὸν αὐτόν.

Ἡ δεσποινὶς R. Rose ἐκέρδισες τὸ βραβεῖον στείλασα μίαν τρίχα ἑνὸς μέτρου καὶ 83 ἑκατοστῶν.

Τὰ πλέον μικρὰ μαλλία, ζυγίζουν ἕνα κιλόγραμμον καὶ μισὸ καὶ ἂν ἔβαζον τὴν μίαν τρίχα κατόπιν τῆς ἄλλης θὰ ἔκαμνον μίαν γραμμὴν ἡ ὁποία θὰ ἔφθανε ἀπὸ τὸ Παρίσι ὡς τὴν Πετρούπολιν.

Αἱ γυναῖκες εἰς τὴν σχολὴν τῶν ὡραίων τεχνῶν.—Εἶνε μεγάλο εὐτύχημα νὰ ἔχῃ μία μαθήτρια καλὴν θέσιν εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῆς σχολῆς τῶν ὡραίων τεχνῶν. Αἱ ἑπτὰ πρῶται γίνονται δεκταὶ ὁριστικῶς, ἐνῶ αἱ ἄλλαι πρέπει νὰ διαγωνίζωνται ἐκνέου κάθε ἓξ μῆνας. Ἡ δεσποινὶς Carpentier, ἔγεινε δεκτὴ δευτέρα, καὶ εἶ-ε μόνον δέκα ἓξ ἐτῶν. Ἕως σήμερον ἡ τύχη ἐφάνη πολὺ εὐνοϊκή· ἐκτὸς τῆς εὐτυχίας νὰ ἔχῃ τόσον νέα κλίσιν σταθεράν, ἔχει ἐπίσης φαντασίαν ζωηράν, ἀγάπην μεγάλην εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ ἀληθεῖς ὑποσχέσεις ταλάντου. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ I. R. Laurens, ὁ ὁποῖος ἦτο ἤδη διδάσκαλός της

Δῶρα δώδεκα ἑκατομμυρίων. — Εἰς τὴν μικρὰν Μαργαρίταν Κρνέζη, ἡ ὁποία νομίζω, εἶνε τριῶν ἐτῶν προσεφέρθη ὑπὸ τοῦ πάππου της ἕνα μέγαρον ἀξίας δώδεκα ἑκατομμυρίων, ὡς δῶρον.

Τὸ μέγαρον αὐτὸ σύγκειται ἀπὸ 80 δωμάτια, ἡ αἴθουσα τῶν συνκυλιῶν ἔχει ἕνα ὄργανον (orgue) ἀξίας 100 χιλ. Ἀλλ' ἡ μικρούλα εἶνε ἰδίως ἐνθουσιασμένη μὲ τὰς αἰθούσας τῶν συνκυλιῶν της, αἱ ὁποῖαι εἶνε πάρα πολὺ ὡραῖα στολισμέναι ἀπὸ ἕνα κοσμητὴν ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὴν παιδικὴν ψυχήν.

Τὰ ἑκαμμμυριοῦχα παιδάκια δὲν εἶνε σπάνια εἰς τὰς Ὑπερωκεανείους χώρας. Ἡ Ἰσαβέλλα Ρόκφελερ, εἰς ἡλικίαν ἓξ μηνῶν, ἦτο κάτοχος περιουσίας 100 ἑκατομμυρίων καὶ μικρούλα WacKoy θὰ ἔχῃ 250. Ἡ Φλώρα Βίτνεϋ ἐγγονὴ ἑνὸς Wanderbilt μίαν ἡμέραν θὰ ἔχει 200.

Τὰ μικρὰ αὐτὰ εἶνε ἆρά γε περισσότερον εὐτυχισμένα ἀπὸ τὰ ἄλλα; Εἰς τὰ περισσότερα λείπει ὁ πλουτιμότερος πλοῦτος; μεταξὺ ἄλλων, ἡ καλὴ ὑγεία διὰ νὰ χαροῦν τὰ πλούτη αὐτά.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Ε. Γ. Τ. Τεργέστην, Νομίζω ὅτι σᾶς εἶχον ἀναγγείλει ἔκτοτε διὰ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι τα 16 φρ. εἶχαν ληφθῆ. Καὶ πάλιν σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τοῦτο. Οἱ ζητηθέντες ἀριθμοὶ ἐστάλησαν.—Δα Α, Δ, Μ, Πύργον, Ἕνεκα τῆς ἀπουσίας μου σήμερον μόνον βλέπω τὴν ἐπιστολήν σας, Εὐχαριστῶ δι' εὐγενῆ προθυμίαν, Κον Ι, Σ, Ἀλεξάνδρειαν, Ἐπιστολή σας μετα φρ. χρ. 24 ἐλήφθη, Ζητήσατε σχετικας ἀποδείξεις παρα αὐτόθε ἀντιπροσώπου. Γράφω, Καν Φ, Μπ, Chur, Συνδρομή σας ἐλήφθη, Ἐπειδὴ ἀπουσίαζα ἐπὶ τρεῖς μῆνας δὲν ἔγειναν αἱ παραγγελίαι σας, Ἐὰν δὲν ἀνεθέσατε ἐν τῷ μεταξὺ εἰς ἄλλον να φροντίσῃ, γράψατέ μοι ἐν δελτάριον καὶ θα φροντίσω. Δα Ε, Χρ, Λευκωσίαν, Θέρμας εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ προθυμίαν,—Κον Στ, Χ, Πορτ-Σαϊτ. Ἀπόδειξις ἀποστέλλεται, Καν Μ, Μ, Λαμίαν, Εὐγενὴς ἐπιστολή σας μετα δρ. 45 ἐλήφθη, Πολλὴν εὐγνωμοσύνην δι' εὐγενῆ φροντίδα,—Καν Α, Β. Λίγον, Σᾶς ἀνηγγέλθη ἐγκαίρως παρα ἀντιπροσώπου μι ἡ ἀσφαλὴς παραλαβή δρ. 65, Εὐγνωμονῶ ἀπείρως καὶ παρακαλῶ, ὅπως μοὶ σταλῇ σημείωσις ὀνομάτων τῶν καταβαλουσῶν τας συνδρομάς των, Καν Ε, Δ. Φ, Τσαγκαράδα, Συμμορφούμεθα ὁδηγίαις σας,—Καν Μ, Β, Λαμίαν Συνδρομή σας ἐλήφθη. Ἐλάβετε σειρὰν ἀπό 8ης Ἰουν, μέχρις ἡμέρας θερινῆς διακοπῆς ; Δαν Π. Α, Λεμησσόν, Ἡ ἐπιστολή σας ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας, ἐνῶ ἐγὼ ἀπουσίαζον, Δὲν εἶδον ἀκόμη τὴν κ, Α. ὥστε να μάθω πῶς ἔληξεν ἡ ὑπόθεσις. Εὐθὺς ὡς μάθω θὰ σᾶς γράψω.—Καν Κ. Α, Ν. Καλάμας. Συμειώσατέ μου τοὺς μὴ ληφθέντας ἀριθμούς, δια να ἀποσταλοῦν καὶ πάλιν. Δα Μ. Π. Μόναχον. Ἐλήφθησαν οἱ ζητούμενοι ; Κον Κ. Σ. Γαλαξείδιον. Ἀπουσιάζον ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ μόνον σήμερον εἶδον τὴν ἐπιστολήν σας.—Καν Μ. Γ. Ν. Σάμον. Ἡ σιωπή μου ὀφείλεται εἰς τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχώρησίν μου. Το φύλλον προς τὴν νέαν συνδρομήτριαν θα σταλῇ ἀπο τοῦδε τακτικῶς. Θα σᾶς γράψω δὲ προσεχῶς, γνωρίζουσα καὶ ἀποτέλεσμα νέων ἐνεργειῶν.—Κον Δ. Ν. Κωνσταντζαν. Ἐλπίζω ἡ κ. Σ. να ἔλαβε ζητηθέντα. Εἰς το ἑξῆς ἡ ἀποστολὴ ἔσται τακτική.—Καν Κ. Π. Φρ. Saint Micher. Ἀντίτιμον βιβλίων ἐλήφθη. Ζητηθέντα φύλλα ἐστάλησαν. Ἀπόδειξις εἶχε σταλῇ ἐντὸς φύλλου. Θα σταλῇ καὶ παλιν. Κον Σ. Κ. Χρ. Helsinks. Ἀναμένομεν διαταγάς σας. Συνδρομὴ ἐλήφθη.—Κον Σπ. Δ. Τεργέστην. Εὐχαριστίας θερμας δι' εὐγενῆ φροντίδα.—Κον Μ. Τ. Τομακλίαν. Ἐπιστολήν σας μετα φρ. χρ. 18 ἐλήφθη. Εὐχαριστίας δι' εὐγενῆ φροντίδα. Ἰδική σας ἀπόδειξις ἀποστέλλεται.—Κον Μ. Δ. Φρ. Λεμησσόν. Φρ. χρ, 24 ἐλήφθησαν, Εὐχαριστίας,—Καν Δ, Ἀγ, Ἀπείρανθον. Ἐλήφθη, Εὐχαριστίας. Αἱ μεταφράσεις εἶχαν ληφθῆ. Ὡς προς το ἐνδιαφέρον ὑμᾶς ζήτημα, θέλω φροντίσει, εὐθὺς ὡς λάβω καιρόν.—Κον Δ. Μπ. Γαλάζιον Ἐπιστολή σας μετὰ φρ. 81 ἐλήφθη. Εὐχαριστίας. Συμμορφούμεθα ὁδηγίαις σας. Καν Α. Φ. Βάρναν. Ἐπιστολή σας μετα συναλλαγματικῆς ἐλήφθη, Θέρμας εὐχαριστίας δι' εὐγενεῖς φροντίδας, Γράφω προσεχέστατα, Δα Α, Α, Μονεμβασίαν, ὡραία ἐπιστολή σας μετα συνδρομῆς ἐλήφθη Εὐχαριστίας, Γράφω προσεχῶς,

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Διατήρησις ὁλοκλήρων τοματῶν. Ἐκλέγετε τομάτες ἐντελῶς γερὲς καὶ ὄχι πολὺ ὥριμες, τας σπουπίζετε καθαρα καὶ τας τοποθετεῖτε εἰς βάζα ὑάλινα ἢ ἀλειμμένα ἀπο μέσα, Ἔχετε βράσει σαλαμούραν μὲ 10 0)0 ἐπὶ τοῦ νεροῦ ἅλας καὶ 10 0)0 ξύδι. Μὲ τὴν σαλαμούραν αὐτὴν γεμίζετε τα βάζα σας, ὥστε οἱ τομάτες να σκεπασθοῦν, προσθέτετε τόσον λάδι, ὥστε να ἀποκλείσετε τὴν εἴσδυσιν τοῦ ἀέρος, κλείετε τα βάζα καὶ τα φυλάττετε.